

Arartekoaren 2020R-447-20 Ebazpena, 2020ko urriaren 30ekoa. Horren bidez, Gasteizko Udalari gomendatzen zaio berriz azter dezala 2019. urtean egindako gizarte-larrialdietarako laguntza-eskaera atzera egiteagatik artxibatzeko erabakia, eta "Gizarte-larrialdietarako laguntzen bateragarritasuna diru-sarrerak bermatzeko errenta eten eta iraungitzearekin" izenburuko Arartekoaren Gomendio Orokorrean jasotako proposamena gogorarazten zaio.

Aurrekariak

1. Pertsona batek kexa aurkeztu du Arartekoan. Bertan, zalantzan jarri du Gasteizko Udalak jarraitu duen prozedura, 2019. urteko gizarte-larrialdietarako laguntzen (GLL) eskaria izapidetzean. Zalantzan jarri ditu, era berean, laguntza eskatzeko aurkeztu dituen idazki desberdinetan jaso dituen erantzunak.

Kexagilea bere familiarekin (ezkontidearekin eta alaba adingabearekin) batera iritsi zen Gasteizera 2017ko irailean, itzuleran datorren euskaldun legez, eta laguntzak eta gizarte-arreta eskatu zituen udaleko gizarte-zerbitzuetan. Gizarte-zerbitzuek gizarte-txostena egin zuten 2017ko azaroaren 7an, eta, bertan, familia hura Venezuelatik itzultzean zein egoeratan zegoen azaldu zen. Zehazki, beharizan-egoeran zegoela baloratu zen, eta, beraz, babesik jaso ezean, egoera larriagotu eta bazterkeria sozioekonomikoan eror zitekeela ondorioztatu zen.

Gasteizko Udalak 2017ko abenduan eta 2018ko urtarrilean eta otsailean laguntza ekonomikoak eman zizkion, oinarrizko beharizanak asetzeko (elikadurarako udal-laguntza). Horien ebazpenean berariaz ezarri zen, zehazki, laguntza horiek helburu baterako ematen zirela, hau da, jatorrizko helbururako soilik erabili behar zirela.

Gainera, 2018ko martxoan diru-sarrerak bermatzeko errenta (DSBE) eman zion Lanbidek, 2017ko azarorako ondoreekin.

2018. urtean zehar, kexagileak hainbat elkarrizketa izan zituen oinarrizko gizarte-zerbitzuekin. Horietan jakinarazi ziotenez, elikadurarako udal-laguntzak itzuli behar zituen, laguntza horiek ez zirelako bateragarriak DSBEekin. Halaber, energiaren eta hezkuntzaren ziozko gastuen laguntza-eskari batzuk ere aurkeztu zituen interesdunak, 2018. urtean egin behar izan zituen gastu batzuetarako, baina ez zuen erantzunik jaso.

2019ko urtarrilaren 16an, gainera, GLLren eskaria aurkeztu zuen, energia-gastuetarako, baina uztailean arte ez zuen erantzunik jaso. Aldi horretan, hainbat aldiz eskatu zuen informazioa, espedientearen egoera zein zen jakiteko. Ez zioten behin ere esan agiririk falta zuenik, eta ez zuen dokumentazio-errekerimendurik jaso.

Gizarte Politiken, Adinekoen eta Haurren Saileko zinegotzi-ordezkariak ebazpena ezarri zuen 2019ko uztailaren 23an, eta, bertan, GLL eskarian atzera egin zela aitortzea erabaki zuen, eskatutako dokumentazioa aurkeztu ez zelako. Ebazpenak ez zuen azalpenik ematen aurkeztu ez zen dokumentazioaren gainean edo aurretik egindako errekerimenduren baten gainean. Bertan, halaber, eskaria aurkeztu zen data agertzen zen, baina, hala ere, data hori ez zetorren bat kexagileak 2019. urtean aurkeztutako laguntza-eskariaren dataekin.

Ebazpen horri erantzuteko, kexagileak alegazio-idazkia aurkeztu zuen, eta aukerako berraztertze errekurtsu gisa izapidetu zen. Gasteizko Udalak errekurtsu hori ezestea ebatzi zuen, 2019ko urriaren 17ko ebazpenaren bidez. Ebazpena, zehazki, 2019ko urriaren 28an jakinarazi zen. Aukerako berraztertze errekurtsua ezesten duen ebazpen horrek Administrazio Prozedura Erkidearen 39/2015 Legearen 66-68 artikuluetan ezarritako aurreikuspenak ditu oinarrian, eta, aipatzen duenez, errekurtsua ezesteko arrazoia honako hau izan zen: hasiera-eskaria ez zen zuzendu hamar eguneko epean, nahitaezko agiriak aurkeztuta.

Errekurtsua ezesteko erabaki horren atzean, zuzenketa-falta horrez gain, ebazpenak honako hau ere ezartzen du, Diru-laguntzei buruzko azaroaren 17ko 38/2003 Lege Orokorraren 13.2. g) artikuluan ezarritako aurreikuspenaren arabera: ezin izango dira Legean araututako diru-laguntzen onuradun edo erakunde laguntzaile izan beren diru-laguntzak itzultzeko ordainketa-betebeharrak egunean ez dituzten pertsona edo erakundeak, arauz zehazten diren baldintzen arabera. Zehazki, lege-testu horren 34.5. artikulua honako hau ezartzen du: *"No podrá realizarse el pago de la subvención en tanto el beneficiario no se halle al corriente en el cumplimiento de sus obligaciones tributarias y frente a la Seguridad Social o sea deudor por resolución de procedimiento de reintegro"*.

Bestalde, Gasteizko Udalak, 2019ko irailean, elikadurarako udal-laguntzaren kontzeptuan jasotako udal-prestazioak itzultzeko espedientea hasi zuen, 2017ko abenduko eta 2018ko urtarril eta otsaileko zenbatekoekin lotuta, 235,80 €-tan eta 471,60 €-tan, hurrenez hurren, 2017ko abenduan eta 2018ko urtarrilean ordaindutakoaren arabera. Prestazioak itzultzeko ezarri zen, hain zuzen ere, urratu egin zirelako laguntza ematerakoan ezarritako baldintzak, baliabide aski zuela ulertu baitzen. Izapide egokiak egin ondoren, 2019ko abenduaren 17an honako hau ebatzi zen: laguntza ematean ezarritako baldintzak urratzeagatik (aski baliabide daukalako) eta xede bererako bi prestazio jasotzeagatik, nahitaez itzuli beharko ditu jaso dituen zenbateko horiek. Ebazpena, hala ere, ez zen osorik jakinarazi, eta, beraz, Udalak, zuzendu egin zuen, Administrazio Prozedura Erkidearen Legearen 109.2. artikulua

arabera. Hala, osorik jakinarazi zuen, 2020ko martxoaren 11n, eta, data horretan bertan, bidezko errekursoak aurkezteko epeak hasi ziren.

Gasteizko Udalak laguntza horiek itzultzeko betebeharra dagoela adierazi du, emandako prestazio ekonomikoen xedea kontuan hartuta. Elikadurarako udal-laguntzaren kontzeptuan aitortutako laguntzen helburua, [Gasteizko Udaleko Udal Prestazio Ekonomikoen Programa arautzen duen Ordenantzaren](#)¹ 3. artikulua arabera, honako hau da: oinarritzko beharriari aurre egiteko baliabide ekonomiko aski ez daukaten pertsonen eta bizikidetzaren unitateei laguntza ematea, elikadura, etxebizitza, ostaldea, arropak, hezkuntza, prestakuntza eta osasun-arreta bezalako gaietan, baldin eta behar horiek sistema publiko desberdinen bidez aseta ez badaude.

Dirua itzultzeko eskatu zaio, hain zuzen ere, DSBE jaso duela 2018ko urtarrilean, prestazio hori ordaindu baitzuten atzera eraginez 2017ko azaroaren 24tik, eta urte horretako abenduan eta 2018ko urtarrilean eta otsailean elikadurarako udal-laguntzak ere jaso zituelako. Ebazpenaren arrazoietan aipatzen denez, laguntza horiek kasu jakin batzuetan ematen dira, esate baterako DSBEren aurrerakin gisa, eta itzultzeko konpromisoarekin, baldin eta ondoren DSBE aitortzen bada. Dirua itzultzeko konpromiso hori sinatu zuen 2017ko abendurako eta 2018ko otsailerako, baina ez zuen sinatu nahi izan 2018ko urtarrilean. Ebazpenaren arabera, dirua itzultzeko konpromisoak bete behar dira, DSBEren eta elikadurarako udal-laguntzaren helburua berbera delako, hots, oinarritzko beharriari asetzea. Horrenbestez, elikadurarako udal-laguntza itzuli egin behar da, baldin eta bi laguntzak denbora berean gertatzen badira.

Ebazpenak zuzenbideko oinarrien artean aipatzen du [Diru-laguntzei buruzko Udal Ordenantzaren](#)² 20.1.g) artikulua. Azken horrek, zehazki, xede berarako diru-laguntzak, laguntzak, diru-sarrerak edo baliabideak batzen direnean horiek itzultzeko betebeharra ezartzen du, laguntzak eman dituzten administrazioak edo erakunde publiko edo pribatuak edozein izanda ere, estatu-mailakoak, Europakoak nahiz nazioartekoak.

---

¹ Gasteizko Udala: Udal Prestazio Ekonomikoen Programa arautzen duen Ordenantza, 2017ko uztailaren 21eko. 2017ko irailaren 1eko ALHAOn (100. zenbakia) argitaratua [online]. Hemen eskuragarri:

<https://www.vitoria-gasteiz.org/dOcs/wb021/contenidosEstaticos/adjuntos/eu/54/37/75437.pdf>

² Gasteizko Udala. Diru-laguntzei buruzko Udal Ordenantza, 2005eko ekainaren 17koa. 2006-01-13ko ALHAOn (5. zenbakia) argitaratua [online]. Hemen eskuragarri:

<https://www.vitoria-gasteiz.org/docs/wb021/contenidosEstaticos/adjuntos/es/17/15/1715.pdf>

Ebazpen horren aurka, aukerako berraztertze errekurtsoa jarri zuen kexagileak 2020ko ekainaren 25ean, hots, alarma-egoera bukatu eta, beraz, administrazio-epeen etendura amaitu zenean.

Bere alegazio-idazkian aurkeztu zituen alegazioen artean honako hau azaldu zuen: Lanbidek emandako prestazio ekonomikoak 2018ko martxoan ordaindu ziren, hau da, Udalak elikadurarako udal-laguntzaren prestazio ekonomikoak ordaindu baino beranduago. Era berean, bere egoera soziala eta pertsonala errepikatu zuen. Horren arabera, 2017ko irailaren 27an iritsi zen Gasteizera, eta irailaren 30ean joan zen gizarte-zerbitzuetara, orientazioa eskatzera. Urriaren 10ean hitzordua eskatu zuen, eta gizarte-zerbitzuekin lehen bilera 2017ko urriaren 26an izan zuen. Bilera hartan, itzuleran zetorren euskalduna zela aitortu zen (zenbakia: 361.254, 2017-10-10ekoa), eta Euskal Autonomi Elkarteaz kanpoko euskal gizatalde eta etxeekiko harremanetarako maiatzaren 27ko 8/1994 Legearen 11. artikuluan aurreikusitako prestazioak eskatu zituen.

Era berean, aipatu zuenez, laguntza-eskariak aurkeztu zituen 2018. urtean zehar (2018ko maiatzaren 3an eta 2018ko ekainaren 18an, zehazki), ohiko ostatua edo etxebizitza gozatu eta mantentzearen ziozko gastuak ordaintzeko (2.068€) eta hezkuntzaren oinarrizko beharrianak ordaintzeko (900€), nahiz eta ez zuen horien gaineko erantzunik jaso.

Kexagileak azpimarratu zuenez, hainbat aldiz eskatu zuen 2017ko abenduan eta 2018ko urtarril eta otsailean emandako laguntza konpentsatu zedila familiak 2017ko urrian eta azaroan eta 2018. urtean zehar izandako gastuekin, eta, horretarako, Gasteizen bere familiarekin bizi ahal izateko ordaindu behar izan zituen energia-gastuen eta eskola-gastuen fakturak erantsi zituen.

Gasteizko Udalak aukerako berraztertze errekurtsoa ezetsi zuen, laguntzaren bikoiztasunaren ziozko arrazoi horien ondorioz.

Bestalde, kexagileak, aurretik (zehazki, 2010eko ekainaren 3an) lehenagoko ebazpenaren egikaritza eteteko eskatu zuen, Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legearen 117. artikulua arabera. Azken horrek, izan ere, aurkaratutako egintzaren egikaritza eteteko ahalmena ematen du, interesdunak eskatuta edo ofizioz, baldin eta egintza horrek konpontzeko zailak edo ezinezkoak diren kalteak eragin baditzake. Egoera sozioekonomiko pertsonal eta familiarra alegatu zituen, ordaindutako lan-jarduerarik gabe baitzegoen. Ondorioz, 707,4 euro itzultzeak familiarren diru-sarrerara guztien % 70etik gora itzultzea esan nahi zuela azaldu zuen. Eskari horretan adierazi zuenez, gainera, ez zuen jasotzen GLL. Halaber, Covid-19ak eragindako egoeraren berri ere eman zuen. Alderdi horiek justifikatu egingo lukete ebazpenaren egikaritza etetea, konpontzeko zaila den kaltea saiheste aldera.

Gasteizko Udalak ez zuen etete-eskari hori erantzun; horren ordez, zuzenean ebatzi zuen aukerako berraztertze errekurtsoa.

Aurretik, kexagileak, 2020ko otsailaren 3an, GLLen beste eskaera bat aurkeztu zuen energia-gastuengatik, eta 2020ko otsailaren 25ean GLLen beste eskaera bat, lehen mailako premiengatik. Lehen eskaerari dagokionez, Gasteizko Udalak 2020ko otsailaren 28an honako hau eskatu zion: aldeztatu behar zuela elikadurarako udal-laguntzari zegozkion itzulketa-espedituetako zorrak ordaindu zituela, 235,80 eurotan eta 471,60 eurotan, GLL berriak izapidetzeko. Kexagileak 2020ko otsailaren 17an aurkeztutako idazkian alegatu zuenez, ez zen amaitu 2017ko abenduan eta 2018ko urtarrilean eta otsailean ordaindutako laguntzei zegozkien prestazioak erreklamatzeko prozedura, ebatzi gabe bat jakinarazi baitzitzaion. Gainera, zaugarritasun ekonomikoko egoeran dagoela berretsi zuen, eta Gizarte Politiketako eta Osasun Publikoko Sailaren Udal Prestazio Ekonomikoen Programa arautzen duen [Ordenantzaren 7e](#)) artikulua alegatu zuen. Azken horrek, izan ere, prestazioen konpentsaziora edo deskontura ofizioz jotzeko aukera aurreikusten du.

Gizarte-larrialdietarako laguntzen bigarren eskaerari dagokionez, 2017. urtean emandako prestazioak ordaintzeko beste errekerimendu bat jakinarazi zion Gasteizko Udalak 2020ko martxoaren 11n. Errekerimendu berrian, [Diru-laguntzei buruzko azaroaren 17ko 39/2003 Legearen](#)³ 13.2.g) artikulua aipatzen zen. Errekerimendu berri horren aurrean, 2017an eta 2018an egindako gastuei dagozkien fakturak aurkeztu zituen, emandako diru-laguntzaren xedea egiaztatzen dutenak, eta alegatu zuen, Diru-laguntzei buruzko Lege Orokorren 13.2 g artikuluz gain, hura garatzen duen Erregelamenduaren 21.2 artikulua ere aplikatu behar dela. Erregelamendu hori Diru-laguntzei buruzko azaroaren 17ko 38/2003 Lege Orokorren [Erregelamendua](#) onartzen duen uztailaren 21eko 887/2006 Errege Dekretuaren bidez onartu zen⁴.

“1. A efectos de lo previsto en el artículo 13.2.g) de la Ley se considerará que los beneficiarios o las entidades colaboradoras se encuentran al corriente en el pago de obligaciones 1. A efectos de lo previsto en el artículo 13.2.g) de la Ley se considerará que los beneficiarios o las entidades colaboradoras se encuentran al corriente en el pago de obligaciones por reintegro de

³ Gorte Nagusiak. 38/2003 Lege Orokorra, azaroaren 17koa, Diru-laguntzei buruzkoa. 2003ko azaroaren 18ko BOEn (zenbakia: 276) argitaratua. Hemen eskuragarri: <https://www.boe.es/buscar/pdf/2003/BOE-A-2003-20977-consolidado.pdf>

⁴ Ekonomia eta Ogasun Ministerioa. 887/2006 Errege Dekretua, uztailaren 21ekoa, Diru-laguntzei buruzko azaroaren 17ko 38/2003 Legearen Erregelamendua onartzen duena. 2006ko uztailaren 25eko BOEn (176. zenbakia) argitaratua. Hemen eskuragarri: <https://www.boe.es/buscar/pdf/2006/BOE-A-2006-13371-consolidado.pdf>

subvenciones cuando no tengan deudas con la Administración concedente por reintegros de subvenciones en periodo ejecutivo o, en el caso de beneficiarios o entidades colaboradoras contra los que no proceda la utilización de la vía de apremio, deudas no atendidas en periodo voluntario.

2. Se considerará que los beneficiarios o las entidades colaboradoras se encuentran al corriente en el pago de obligaciones por reintegro de subvenciones cuando las deudas estén aplazadas, fraccionadas o se hubiera acordado su suspensión con ocasión de la impugnación de la correspondiente resolución de reintegro.”

2. Arartekoak, kexa izapidetzea onartu ondoren, Gasteizko Udalari laguntza eskatu zion, bai aurreko gertakarien gainean, bai 2019an eskatutako GLLak ukatzeari buruz eta 2019ko irailean prestazioak erreklamatzeko hasitako prozedurari buruz egin zituen lege-izapideen inguruan.

Gasteizko Udalak Gizarte Politiken, Adinekoen eta Haurren Saileko zuzendariaren txostenaren bidez erantzun du, eta hartutako ebazpenei buruzko dokumentazioa erantsi du, batez ere.

Bertan azaldu du familia hori udal-prestazioen programaren onuradun izan zela. Programa hori gizarte-babeseko beste sistema batzuen estaldurarik ez duten pertsonen zuzenduta dago, eta indarrean dagoen legerian aurreikusitako gizarte-prestazio eta -baliabide mota guztien subsidiarioa da. Honako hau dio, zehazki, indarreko legeak: *“El mantener el apoyo hasta el cobro de RGI, permite a la familia cobertura de necesidades y evita un empeoramiento de su situación. Si bien, posteriormente y al cobro de la RGI, la persona debe realizar devolución de las cuantías percibidas en concepto de alimentación desde el Ayuntamiento que coincidan con periodo de concesión RGI”.*

Txostenean aipatzen denez, 2018. urtean zehar udaleko gizarte-zerbitzuek arreta eman zioten familiari, hitzordua eskatu zuenean, eta prestazioei buruzko informazioa eman zioten.

Gaineratu duenez, 2019ko maiatzaren 20an Oinarrizko Gizarte Zerbitzuko arduradunak elkarrizketa bat izan zuen kexaren sustatzailearekin, 2018ko maiatzean eta ekainean aurkeztutako eskaerei erantzuteko. *“Se da respuesta a esas instancias verbalmente, y transmitiendo información que previamente había sido indicada y transmitida por la Trabajadora Social en las diferentes entrevistas mantenidas con la familia. Por lo que se da por contestadas las solicitudes presentadas. En esa entrevista se le realiza también requerimiento para el pago de la deuda y poder tramitar AES 2019, requerimiento que se niega a firmar”.* Udalak 2019ko maiatzaren 20ko eginbidea erantsi zuen. Bertan egiaztatzen denez, familiarekin elkarrizketa bat egin zen eta, elkarrizketa hartan,

dokumentazio-errekerimendu bat aurkeztu zen, Udalaren kontuan 707,40 €-ko zenbatekoa sartu izanaren egiaztatzea erantsi zezan, 2017ko abenduko eta 2018ko urtarrileko eta otsaileko elikadurarako udal-laguntzaren zor gisa. Kexagileak, hala ere, uko egin zion hura sinatzeari.

2019ko uztailaren 23an, GLLetan atzera egitea ebatzi zen, eskatutako dokumentazioa ez aurkezteagatik.

Udalak azaldu duenez, gainera, interesdunak aurkeztutako errekurtsoei eta alegazioei erantzunak eman dizkie, administrazio-prozeduran ezarritakoaren arabera, eta zuzenketa bat egin zuen 2020ko otsailean, jakinarazitako ebazpenean akats bat egon zelako, ebazpenaren zati bat falta baitzen (lehen aipatu den bezala).

Gasteizko Udalak ondoren azaldu duenez, eskatutako laguntzen onuradun izateko baldintzen urraketa hori, zehazki, honekin lotuta dago: 2019ko irailaren 13an hasitako itzulketa-espeditenteei dagozkien zenbatekoak ordaintzearekin, hain zuzen ere. Espediente horiek 2017ko abenduan eta 2018ko urtarrilean eta otsailean jasotako elikadurarako udal-laguntzaren zenbatekoak itzultzeari buruzkoak dira (laguntza hori ezohiko oinarrizko beharrianetarako da).

Udalaren ustez, ezin da zorraren konpentsazioa edo deskontua aplikatu, zorra ez delako sortu Administrazioari egotz dakizkiokeen arrazoiengatik. Adierazi duenez, salbuespenez eman ziren laguntzak, familiari oinarrizko beharrak estaltzen laguntzeko DSBEren eskaera ebatzi bitartean, harik eta hura kobratu arte. *“Baina ez da bateragarria bi prestazioak aldi berean jasotzea, bi prestazioen xedea berbera baita (oinarrizko premiak estaltzea)”*.

Gainera, jakinarazi duenez, familia-unitateko kideetako batek ABLE batean lan egin zuen 2018an; zehazki, urtarrilaren 16tik otsailaren 26ra.

Bere ustez, itzultitako emigrante gisa gizarte-txostena eranstean, DSBE eskaera egin ahal izan zen, eta, ondorioz, DSBEren prestazioa lehentasunezkoa da. Izan ere, udal-laguntzak: *“son subsidiarias, y en su caso, complementarias de todo tipo de prestaciones previstas en la legislación vigente, y siempre tienen que ejercer ese derecho, no se puede tramitar antes las AMU”*.

Kompentsazioarekin lotuta, honako hau azaldu du: *“El reclamante plantea la compensación de la deuda por tiempo en que no tuvieron prestaciones tramitadas desde el SSB. No habiendo presentado solicitud alguna, y por lo tanto, no habiendo generado derecho alguno, no procede compensar por ese tiempo no percibido. El decreto AES establece que dichas prestaciones sólo no pueden ser objeto de compensación o descuento, salvo para el reintegro de las prestaciones indebidamente percibidas, este criterio aquí establecido, se aplica y se procede a*

realizar compensación (fraccionamiento) si la deuda se ha generado por causas imputables a la Administración, no siendo éste el caso. En este caso, no ha habido una percepción indebida de AES, si no de otra prestación y no cumple con uno de los requisitos de acceso a AES por tener esa deuda pendiente de pago. Ya que según la legislación vigente en la materia, no puede realizarse el pago de una prestación con carácter subvencional en tanto el beneficiario no se halle al corriente en el cumplimiento de sus obligaciones tributarias y frente a la Seguridad Social, o sea deudor por resolución de procedimiento de reintegro. De cualquier manera, no procede el realizar la compensación de una deuda de una prestación con otra prestación diferente, ya que la deuda generada no corresponde con las AES”.

Gogoetak

LEHENA. Kexa-espediente honek agerian uzten du udaletako gizarte-zerbitzuek araugintzan duten konplexutasuna, gizarteratzeko prestazio ekonomikoak kudeatzeko orduan. Horiek kudeatzeko, izan ere, hainbat araudi aplikatu behar dira:

Alde batetik, udaleko prestazio ekonomikoak arautzen dituen araudia: [Udal Prestazio Ekonomikoen Programa arautzen duen Ordenantza, 2017ko uztailaren 21ekoa](#), eta [Diru-laguntzei buruzko Udal Ordenantza, 2005eko ekainaren 17koa](#).

Bestetik, gizarte-larrialdietarako laguntzak arautzen dituen araudia: Gizarte Larrialdietarako Laguntzei buruzko [urtarrilaren 18ko 4/2011 Dekretua](#)⁵.

Gainera, diru-sarrerak bermatzeko errenta arautzen duen araudia: [maiatzaren 25eko 147/2010 Dekretua](#)⁶.

Horrez gain, Diru-laguntzei buruzko [azaroaren 17ko 38/2003 Lege Orokorra](#), eta Diru-laguntzei buruzko azaroaren 17ko 38/2003 Lege Orokorraren [Erregelamendua](#) onartzen duen uztailaren 21eko 887/2006 Errege Dekretua.

Araudiaren konplexutasun horrek erronka juridiko garrantzitsuak dakarzkie oinarritzko gizarte-zerbitzuei, horiek prestazioak izapidetu behar baitituzte, araudi erregulatzailea aplikatuz eta legezkotasun-printzipioa betez. Arartekoak askotan nabarmendu du administrazio-prozeduraren bermeak betetzea garrantzitsua dela prestazio ekonomikoen eskaerak ebaztean eta onuradunei prestazioak erreklamatzean.

---

⁵ 2011ko otsailaren 9ko EHAAn (27. zenbakia) argitaratua.

⁶ 2010eko ekainaren 17ko EHAAn (114. zenbakia) argitaratua.

BIGARRENA. Arartekoak berriki Gomendio Orokor bat egin du: "*Gizarte-larrialdietarako laguntzen bateragarritasuna diru-sarrerak bermatzeko errenta eten eta iraungitzearekin*"⁷. Bertan, udaleko gizarte-zerbitzuek GLLen eskariak izapidetzeko orduan duten eginkizuna aztertzen da. Arartekoak egindako azterlanaren jatorria gizarte-bazterketako egoeran egoteagatik udaleko gizarte-zerbitzuetara laguntza eskatzera joan ziren herritarren kezak dira. Kasu batzuetan, eskatutako laguntzak ukatuko zitzaizkiela jakinarazi zitzaizkionen jo zuten udalera, DSBE eta EPO prestazioak jasotzeko baldintzak betetzen zitzutelako; eta hori guztia, prestazio horiek kudeatzen dituen erakundeak (hau da, Lanbidek) prestazio horiek eten edo iraungi zituen gorabehera. Dirudienez, ez lirateke kontuan hartuko ezta ere inguruabar hauek: etenaldien iraupena, diru-sarrerak bermatzeko errenta eskaerei beharrezko denboran ez erantzutea, ezta etete- edo iraungitze-ebazpen baten aurrean aukerako berraztertze errekurtsoa ebazteko zain egotea ere.

Arartekoak zenbait ikerketa-jarduera egin zituen, bai eta planeatutako arazoaren azterketa juridikoa gauzatu ere. Garatu zituen jardueren artean, informazioa eskatu zion hiru lurralde historikoetako udalen ausazko lagin bati hainbat alderdiri buruz, dimentsio eta ezaugarri desberdinetako udalak tartean. Mintzagai dugun gaiarekin lotuta, hainbat gairi buruzko iritzia emateko eskatu zen, eta gai horietako bat, hain zuzen ere, honakoa zen:

"Ea, diru-sarrerak bermatzeko errentan edo etxebizitzarako prestazio osagarrian atzerapenak gertatuz gero, aukerarik dagoen aurreratutako zenbatekoa itzultzeko akordioa egiteko, diru-sarrerak bermatzeko errenta edo etxebizitzarako prestazio osagarria eman ondoren jasotako atzerapenak ordainduz hain zuzen ere".

Gomendio Orokorrean aztertu zen arazoak beste helburu bat bazuen ere eta, batez ere, laguntzak ukatzeari eragiten bazion ere, Arartekoak egindako azterlanak kontuan hartu zituen udalek gai horri buruz bidalitako txostenak, zeinak argigarritzat jotzen baitira kexa-espeditente honetan planteatzen den problematikaren inguruan: Gasteizko Udalak emandako laguntzak itzultzeko eskaera, pertsona horrek DSBE ere jaso zuen aldian.

Udalek honako erantzun hau eman zuten, DSBE/EPO prestazioak eman ondoren jasotako atzerapenen ordainketarekin aurreratutako zenbatekoa itzul zedila hitzartzeko aukeraren ganean (Gomendio Orokorren testutik hitzez hitz transkribatzen da):

---

⁷ Arartekoa. Ekainaren 12ko 3/2020 Gomendio orokorra. Gizarte-larrialdietarako laguntzen bateragarritasuna diru-sarrerak bermatzeko errenta eten eta iraungitzearekin. Hemen eskuragarri: https://www.ararteko.eus/RecursosWeb/DOCUMENTOS/1/1_4987_1.pdf

“Udal gehienek erantzun dute eskaria ebazteko atzerapenak daudenean gizarte larrialdiko laguntzak ematen dituztela, nahiz eta xede bererako izan, eta eskatzaileek konpromisoa hartzen dutela laguntza horiek itzultzeko, ondoren, diru-sarrerak bermatzeko errenta edo etxebizitzarako prestazio osagarria jasoz gero, uste dutelako, beste administrazio batek berandu jarduteak ez duela kalterik sortu behar herritarrengan.

Zenbait udaletan gizarte larrialdiko laguntzak ematen dituzte eskatzaileek itzultzeko konpromisorik hartu gabe, izan ere, kasu bakoitza xehetasunez aztertuz, uste dute laguntzak beharrezkoak direla, baina adierazi dute, ondoren, itzulketa prozesuak hasteko aukera egon beharko litzatekeela uste badute laguntzen xedea ez dela bete.

Beste kasu batzuetan adierazi dute ez dagoela prestazio horietarako aurrekonturik, eta gizarte erakundeek aukera hori aurreikusi ohi dutela. Horrez gain, adierazi dute udaleko kontu-hartzailetza ekonomikoak ez duela baimentzen maileguak egin ahal izatea, eta beste udal batek gehitu zuen interesak % 0 izango liratekeela eta ez litzatekeela itzulketa bermerik egongo, eta hori guztia diru-laguntzen sistemara egokitzea ez da erraza.

Beste udal batek proposatu zuen laguntzak bikoiztu daitezkeela xede berarekin, eta administrazio karga eta erabili beharreko baliabide materialak biderkatuko liratekeela ondoren udalak prestazioak erreklamatzeko administrazio prozedura hasi behar izanez gero. Beste arazo bat litzateke eskatzaileei aurretiaz jasotako laguntzak eskatzeko zailtasuna, denbora asko igaro ondoren jakinez gero diru-sarrerak bermatzeko errenta edo etxebizitzarako prestazio osagarria eman direla. Gainera, kontrajarri egiten da atzerapen hori Lanbideren erantzukizuna izatea, eta beraz, ez du beste administrazio batek landu behar.

Bukatzeko, udal batek azaldu zuen zaila izango litzatekeela beste administrazio baten (Lanbideren) atzerapenak dituzten espedienteak izapidetzea, eta hautatzeko irizpidea erabiliz gero, diskriminatzailetzat jo ahal izango litzatekeela.

Ekarpen gisa, udal batek adierazi zuen balitekeela aurreratutako dirua ez itzultzea askotariko arrazoiak direla-eta (zorrak, diru guztia batera jasoz gero dirua kudeatzeko zailtasun pertsonalak, eta abar), eta horren ondorioz, gizarteratze prozesuan laguntza eskaintzeko gaitasuna galdu ahal izango litzatekeela, eta beraz, proposatu zuten, laguntza aurreratuz gero, onuradunek agiri bat sinatzea, Lanbideri baimena emateko ebazpena positiboa izanez gero, zuzenean udalari aurreratutako dirua ordaintzeko. Baimen hori zuzenean udaleko gizarte zerbitzuek Lanbideri emango liekete. Proposamen hori egokitzen jo dute hainbat udaletan. Dirudienez, Gipuzkoako Foru Aldundian ohiko moduan gauzatzen zuten prozedura zen, diru-sarrerak bermatzeko errenta kudeatzeko eskumena zutenean.

Udal batek, praktika onaren adibide gisa adierazi zuen laguntza ekonomikoen lerro bat onetsi dutela, mikroredituena, Fiare elkartearekin. Horretan, gizarte langileen txostenaz gain, azterketa ekonomikoa egiten dute. Laguntza lerro horretan interesik gabeko kreditu txikiak ematen dira, eta onuradunek, jasotako dirua zenbateko txikietan itzultzeko konpromisoa hartzen dute.”

Egindako azterketak agerian uzten du EAEko udaletako gizarte-zerbitzuek praktika heterogeneoak dituztela gizarte-bazterketako egoeran dauden pertsonen arretan. Zenbait udaletan, gizarte-larrialdietarako laguntzak ematen dituzte, eta, ondoren, onuradunari itzulketa eskatzea baloratzen dute, horiek diru-sarrerak bermatzeko errentaren edo etxebizitzarako prestazio osagarriaren aintzatespena jasotzean. Beste udal batzuek hasieratik aurreikusten dute laguntza itzuli beharra, diru-sarrerak bermatzeko errentaren edo etxebizitzarako prestazio osagarriaren aintzatespena jasoz gero. Beste batzuek bakarrik prestazio horiekin bateragarriak diren kontzeptuetarako ematen dituzte gizarte-larrialdietarako laguntzak. Bukatzeko, zenbait udalek ez dute gizarte-larrialdietarako laguntzarik ematen, eta horren arrazoiak dira, alde batetik, laguntza itzultzeko zailtasunak daudela, eta beste alde batetik, ezin dituztela laguntzak eskaini kasu guztietan edo ezin dituztela zenbait egoera diskriminatu, eta azkenik, udal-administrazioek maileguak emateko ezintasuna dutela.

Kasu honetan, Gasteizko Udalak prestazio ekonomikoak ematen ditu –erakunde honek positiboki baloratzen du hori–, eta itzultzeko eskatzen du, pertsona edo familia geroago DSBEren onuradun bada. Hala ere, Gasteizko Udalak laguntza horiek erreklamatzeko erabili duen moduak, Arartekoaren iritziz, zenbait gabezia ditu, jarraian zehazten den bezala.

HIRUGARRENA. Gasteizko Udalak, 2017ko abenduan eta 2018ko urtarrilean eta otsailean, elikadurarako udal-laguntzaren kontzeptuan prestazio ekonomikoak eman zituen, eskatzailearen kontu korrontean ordainketa eginda. Diru-laguntza emateko ebazpenean, kexagileari jakinarazi zitzaion laguntzak helburu jakin baterako direla, eta eman ziren helbururako bakarrik erabili behar direla. Ebazpenean ez dago jasota dirua itzultzeko konpromisorik, baina geroago egindako elkarrizketetan jakinarazi zitzaion jasotako prestazioak itzuli behar zituela.

Kexagilea ez zegoen ados. Alegatu zuenez, Udalak ordaindutako laguntzek 2017ko azaroa baino lehenagoko aldi bati eragiten zioten eta beste gastu batzuekin konpentsatu behar ziren, hala nola Venezuelatik itzultzeak eragindakoekin. Nolanahi ere, 2018. urtean zehar gastu jakin batzuei aurre egin behar izan zien, eta udaleko gizarte-zerbitzuek gastuok aintzat hartu behar zituztela uste zuen, gizarte-kalteberatasuneko egoeran zeudela kontuan hartuta.

Alegazio horietako bat ere ez zuten onartu udaleko gizarte-zerbitzuek.

Izan ere, 2019an eskatutako GLLek ez zuten aurrera egin, eta eskaera artxibatu egin zen. Prozedura hori da, hain zuzen ere, Arartekoaren ebazpen honen xede nagusia.

LAUGARRENA. 2019ko urtarrilean eskatutako GLLak artxibatzea erabakitzen duen Gizarte Politiken, Adinekoen eta Haurren Saileko zinegotzi-ordezkararen 2019ko uztailaren 23ko ebazpenaren bidez, GLLen eskaeran atzera egin zela adierazi zen, Udaleko Erregistroan aurkeztu eta sei hilabetera, eskatutako dokumentazioa aurkeztu gabe igaro zelako epea.

Kexagileak ez zuen dokumentazio-errekerimendu formalik jaso. Hala ere, egindako bileretan ahoz jakinarazi zitzaion prestazioak itzuli behar zituela, eta berak berariaz adierazi zuen ez zegoela ados eskaera horrekin. Era berean, alegazio-idazki bat aurkeztu zuen, aurka zegoela adieraziz, eta aukerako berraztertze errekurtso gisa izapidetu zen. 2019ko urriaren 17ko aukerako berraztertze errekurtsoa ezesteko ebazpena Administrazio Prozedura Erkidearen 39/2015 Legearen 66-68 artikuluetan ezarritako aurreikuspenetan oinarritzen da, prozedura hasteko eskaera ez baita zuzendu hamar eguneko epean, nahitaezko agiriak aurkeztuta.

Udalak ez zuen zuzenketa-izapide formalik eskatu, eta, beraz, errekurtsoa ezesteko ebazpena ez dator bat arau-aurreikuspen horrekin.

Gasteizko Udalak lankidetzeta-eskaerari emandako erantzunean aipatzen duen barne-eginbidearen bidez, gizarte-langileak elkarrizketa horren edukari buruz emandako testigantza islatu nahi da. Elkarrizketa horretan, zorra ordaintzeko eta 2019ko GLL izapidetu ahal izateko errekerimendua egin zitzaion, baina ez zuen sinatu nahi izan. Arartekoaren iritziz, barne-eginbide horrek ezin du zuzenketaren legeko izapidea ordeztu, eta ez da ohiko jardunbidea prestazio ekonomikoen eskaerak zuzentzean.

Araudiak berariaz aurreikusten du nola egin behar de zuzenketa hori. Honako hau diote, zehazki, 4/2011 Dekretuaren 17. artikuluko 3. eta 4. atalek:

“3.– Eskabidean akats edo kontraesanik atzeman ez gero, Udalak beste edozein datu, dokumentu nahiz txosten eska diezaioke eskatzaileari berari nahiz beste erakunde publiko zein pribatu bati, espedientea osatzeko edo konpontzeko beharrezkoa dela baderitzo. Horrek ez du esan nahi, hala ere, beste Euskal Administrazio Publiko eskudun batzuek, aurrerago, hori bera konprobatu edo berraztertze beste ezer egin ezin dutenik. Udalak eskatzaileari idazki bidez adierazitako zirkunstantziak eskatzaileak 10 eguneko epean konpontzen ez baditu, eskabidea ezetsizat joko da, zirkunstantziak,

gertakariak eta aplika daitezkeen arauak zehaztuko dituen ebazpena eman ondoren.

4.– Eskatzaileak aurkeztutako gertakari edo frogez gainera, udalak beste batzuk ere kontuan eduki nahi izango balitu, entzunaldi horretarako izapideak egingo ditu, dena delako pertsonak arrazoibideak aurkezteko aukera izan dezan.”

Gainera, eskabidea artxibatzea erabakitzen duen ebazpenak zuzenbideko oinarrien artean 4/2011 Dekretuaren 23. artikulua aipatzen du: *“Gizarte-larrialdietarako laguntzen eskatzaileak bere eskabidean atzera egin ahal izango du eskabidea aurkeztu duen Udalera zuzendutako idazki baten bitartez. Udalak ebazpena emango du, eta bertan kasu horretako zirkunstantziak adieraziko dira, jazotako gertakariak eta arau aplikagarriak ere adierazita.”*

Kexagileak ez zuen atzera egiteko idazkirik aurkeztu.

Gasteizko Udalak, bestalde, erakunde honi igorritako txostenean, honako hau aipatzen du 2019ko edo 2020ko GLLen eskaerarekin zorra konpentsatzeko aukera ukatzeko: GLLen izaera ez dela elikadurarako udal-laguntzen berbera. 4/2011 Dekretuaren 26.5 artikulua aurreikusten duenez, indarrean dauden gizarte-larrialdietarako laguntzen prestazioak ofizios konpentsatu edo deskontatu daitezke, onuradunaren bizikidetz-unitateko edozein kideri dagozkiela ere. Hala ere, 2019an (eta 2020an) GLLak ez ematearen arrazoa, hain zuzen ere, elikadurarako udal-laguntza itzuli ez izana da. Ez dirudi arrazoizkoa denik konpentsazioa ukatzeko arrazoi gisa alegatzea laguntzen izaera desberdin hori, kontuan hartuta 2019ko GLLen eskaera artxibatu dela hain zuzen ere ez direlako itzuli elikadurarako udal-laguntzak. Hau da, beste GLL batzuei ematen zaien tratamendu bera ematen ari zaie elikadurarako udal-laguntzei eskaerak izapidetzean.

Atzera egiteagatik artxibatzea ezartzen duen ebazpenaren aurka aurkeztutako errekurtsioa ezesten duen ebazpenaren zioan, gainera, Diru-laguntzei buruzko azaroaren 17ko 38/2003 Lege Orokorraren 13.2 g artikuluan ezarritako aurreikuspena aipatzen da; izan ere, lege horretan araututako diru-laguntzen onuradun edo erakunde laguntzaile izaterik ez dute izango diru-laguntzak itzultzeko betebeharrak egunean ez dituzten pertsonak edo erakundeek, arauz bidez zehaztutako moduan eta aipatutako lege-testuaren 34.5. artikuluan ezarritakoaren arabera: *“No podrá realizarse el pago de la subvención en tanto el beneficiario no se halle al corriente en el cumplimiento de sus obligaciones tributarias y frente a la Seguridad Social o sea deudor por resolución de procedimiento de reintegro”.*

Hala ere, kexagilea ez zen zorduna data horretan, ez baitzen hasi zegokion itzulketa-prozedura. Beraz, ezin da ulertu arrazoi hori zuzena denik.

Izan ere, Gasteizko Udalak, irailean, 2017ko abenduan eta 2018ko urtarrilean eta otsailean ordaindutako prestazioak itzultzeko espedientea hasi zuen, eta prozedura hori 2020ko martxoaren 11n soilik jo daiteke amaitutzat.

Ondorioz, 2019ko GLLen eskaera artxibatzea erabaki zuen arrazoia ez da zuzena; izan ere, ez zen aurkeztu atzera egitea eskatzeko idatzirik, ez zen egin dokumentazio-errekerimendu formalik, eta ez zegoen zorrik deklaratura prestazioak erreklamatzeko prozeduraren ondoren, hau da, ez zen aplikatu beharreko araudian aurreikusitako ukatze-arrazoirik gertatu.

Udal Prestazio Ekonomikoak arautzen dituen Ordenantzak honako hau aurreikusten du IV. Kapitulan (PRESTAZIOAK ITZULTZEKO PROZEDURA):

"1. Onuradunak jaso behar ez zuen prestaziorik jaso badu, edo jaso behar ez zuen zenbatekoa, hori itzultzeko obligazioa izango du.

2. Ofizioz ekingo zaio itzularazteko prozedurari, eta Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legearen IV. kapituluan jasotzen diren administrazio-prozedurei buruzko xedapen orokorre arautuko dute, eta orobat aplikatuko dira Diru-laguntzei buruzko 38/2003 Lege Orokorra eta Gasteizko Udalaren Diru-laguntzei buruzko udal ordenantzaren 23. artikulua eta hurrengoak."

Dirua itzultzeko prozedura hori 2019ko irailean hasi zen, hots, atzera egitea erabaki zuen ebazpena ezarri baino beranduago (2019ko uztailean ezarri zen). Hala, 2020ko martxoan amaitu zen.

BOSGARRENA. Diru-sarrerak bermatzeko errentaren onuradun izateko baldintzak betetzen dituzten pertsonen elikadurarako udal-laguntza emateak tratamendu desberdina du, udaleko gizarte-zerbitzuen arabera, eskabidea aurkeztera hurbiltzen diren pertsonen aldean.

"Gizarte-larrialdietarako laguntzen bateragarritasuna diru-sarrerak bermatzeko errenta eten eta iraungitzearekin" Gomendio Orokorraren azterketan azaldu den bezala, udaleko gizarte-zerbitzuek jarrera ezberdinak dituzte gai honen gainean. Udal batzuek ez zituzten laguntza horiek ematen egoera horretan, beste udal batzuek itzultzeko konpromisodun laguntzak ematen zituzten, eta beste kasu batzuetan, itzultzeko zailtasunak zeudela planteatzen zen (esaterako, zorpetze-maila, diru-kopuru handia kudeatzeko zailtasun pertsonalak behin bakarrik jasotzen bada...). Horrek guztiak berekin ekar dezake pertsonen laneratze-prozesuan laguntzeko gaitasuna galtzea.

Arartekoaren iritziz, udalak aurreikusten badu beharri zehar aurre egiteko laguntzak emango zaizkiela DSBEren onuradun izateko baldintzak betetzen dituzten pertsoneri, eta, ondoren, laguntza horiek erreklamatu egin ahal izango direla, bikoiztasun horrengatik, orduan berariaz adierazi behar du laguntzak itzultzeko konpromisoa, bai diru-laguntza emateko ebazpenean, bai aparteko dokumentu batean, non argi eta garbi jasoko den ados dagoela elikadurarako udal-laguntza itzultzearekin, DSBEren onuradun bada gero. Nolanahi ere, epe jakin batean dirua itzultzen ez bada, itzultzeko administrazio-prozedura eskatuko dela ohartaraziko da.

Espediente honetan ez da ageri –ez ebazpenean, ez aparteko dokumentu batean– elikadurarako udal-laguntza eman aurretik inolako itzultze-konpromisorik hartu zenik. Diru-laguntza emateko ebazpenean honako hau adierazi zen soilik: helburu jakin bat zuela, eta laguntzaren xedea justifikatzen zuten gastuak aurkeztu behar zituela. Kexaren sustatzaileak halaxe egin zuen.

Azkenik, Udalak ez dio proposatu kexagileari zorraren ordainketa zatikatzea, zorra etetea edo 2019an eta 2020an GLLen emakidarekin konpentsatzea, uste baitu GLLak eta elikadurarako udal-laguntzek izaera desberdina dutela eta Gasteizko Udalak ez duela inolako erantzukizunik izan zorra sortzean, nahiz eta, bitxia bada ere, azaldu den bezala, alde aurretik elikadurarako udal-laguntza itzultzeko eskatzen dion (izaera berekoak balira legez), GLLak izapidetzeko.

Hori ez dator bat DSBEren onuradun izaten jarraitzen duen eta Gasteizera itzuli zenetik bere familiaren oinarrizko gastuei aurre egiteko diru-sarrera nahikorik ez duenez gizartean baztertuta dagoen familia-unitatearen egoerarekin, nahiz eta denbora laburrean bizikidetzaren unitateko kide batek lan-kontratua izan duen.

Era berean, ez dator bat Euskal Autonomi Elkartean kanpoko euskal gizatalde eta etxeekiko harremanetarako maiatzaren 27ko 8/1994 Legean hartutako konpromisoekin, 11. artikuluan euskal gizataldeetako kideen aldeko prestazio jakin batzuk aurreikusten baititu.

Laguntzak 2017ko abenduan eta 2018ko urtarrilean eta otsailean ordaindu ziren, baina aurreko gastuei eragin zieten; izan ere, martxoan DSBE ordaindu izana (atzerapenekin, azaroan eskatu baitzen) interesdunaren kalteberatasun-egoeran beste ekarpen ekonomiko bat zela uler zitekeen. Hala ere, helburu bererako prestazioen kobrantza bikoiztua zela ulertu zen, eta ez da baloratu ezta zatitzea edo konpentsatzea ere. Arartekoaren iritziz, zentzuzkoa da prestazioen bikoiztasuna dagoela pentsatzea; izan ere, premia-egoerei aurre egiteko diru publikoaren banaketa modu ekitatiboan banatu behar da, ahalik eta pertsona gehienengana irits dadin. Hala ere, erakunde honek behin eta berriz azaldu duenez, dagokion administrazioak administrazio-prozeduraren bermeak bete behar ditu. Horrek esan nahi du, alde aurretik, DSBEren onuradun izanez gero oinarrizko premien kontzeptuan emandako laguntzak itzuli behar direla ezartzen duen betebeharraren berri eman behar dela (informazio hori eman dela formalki jasota) eta itzulketa

erreklamatzeko administrazio-prozedura izapidetu behar dela. Kasu honetan, dirua itzultzeko administrazio-prozedura 2019ko irailean izapidetu zen, 2020ko martxorako ondorio juridikoekin.

Horregatik guztiagatik, Ararteko honek uste du 2019ko GLLen eskaera artxibatzeak hainbat akats dituela izapidetze formalean, eta akats horiek garrantzi nahikoa dutela kasua berrius dadila gomendatzeko. Alde batetik, ez zen eskaera zuzentzeko errekerimendu formalik egin; bestetik, 2019ko uztailean ez zen itzulketa-ebazpenik eman, eta interesdunak ez zuen atzera egiteko idazkirik aurkeztu, atzera egitearen ebazpenak zuzenbideko oinarrietan horixe adierazten duen arren.

SEIGARRENA. Kexa-espeditente honen azterketak, ebazpen honetan zehar aipatu den Gomendio Orokorrean egindakoarekin batera, agerian uzten ditu udaleko gizarte-zerbitzuek gizarte-bazterketako egoeran dauden pertsonen prestazio ekonomikoak ematerakoan dituzten hainbat arazo. Arartekoaren iritziz, beharrezkoa dirudi berriuspen integral bat egitea, haren zeregina, Lanbidek izapidetzen dituen prestazioen arteko bateragarritasuna edo onuradun berberak artatzean sortzen diren arazoak argitzeko, hala nola epeei, bateragarritasunari, konpentsazioari edo eteteko, azkentzeko edo itzultzeko prozedurei buruzkoak.

Arartekoak aipatu Gomendio Orokorrean planteatu zuenez, udaleko gizarte-zerbitzuak ezin dira ordezkatu, eta herritarrek goraipatzen duten funtzioa dute, gizarte-larrialdiko egoeran dauden familiek gizarte-bazterketarekin eta etxebizitzarekin lotutako prozesu larriak sufritzea saihesteko lan egiten dutelarik, egoera hori atzerapen batengatik edo diru-sarrerak bermatzeko errentaren edo etxebizitzarako prestazio osagarriaren etete edo iraungitze batengatik gertatu denean, bereziki familian adingabeak baldin badaude. Egiaztatu ahal izan zenez, udalek ematen dituzten erantzunak heterogeneoak dira, eta udalerraren tamainaren arabera aldatu egiten dira. Gainera, gizarte-larrialdietarako laguntzen araubidea askotarikoa eta konplexua da. Izan ere, kontzeptu zehatzak eta askotarikoak ezartzen ditu, eta DSBE/EPO/GLL-ren titularrentzako bateragarriak diren eta ez diren zenbatekoak ezartzen ditu, urtero araubide espezifikoak argitaratzea eskatzen du, eta askotariko erakundeetako eta sailtako mailek esku hartu behar dute, erakundeen artean eta barnean, urteko baliabide ekonomikoak eta giza baliabideak altuak direlarik.

Arartekoaren iritziz, erakunde-maila desberdinen parte-hartzeak koordinazio eta lankidetzaren handia eskatzen du, eta hori hobetu egin beharko litzateke administrazio-jardueraren eraginkortasuna eta baliabide publikoen arrazoizko erabilera bermatzeko. Kexa-espeditente honen azterketak berriro nabarmentzen ditu egungo sistemaren gabeziak.

Horregatik guztiagatik, otsailaren 27ko 3/1985 Legeak –erakunde hau sortu eta arautzekoak–11 b) artikuluan ezarritakoarekin bat etorritik, honako gomendio hau egin zaio Gasteizko Udalari, azaldutako guztia oinarri hartuta:

GOMENDIOA

Arartekoak Gasteizko Udalari gomendatzen dio berrius dezala 2019ko gizarte-larrialdietarako laguntzen eskaeran atzera egitea eta hura artxibatzea erabakitzen duen ebazpena.

Era berean, espediente honek berriro mahai gainean jarri dituen sistemaren ahuleziak kontuan hartuta, Arartekoak gogora ekarri du “Gizarte-larrialdietarako laguntzen bateragarritasuna diru-sarrerak bermatzeko errenta eten eta iraungitzearekin” izenburuko bere Gomendio Orokorrean egin zuen proposamena: alegia, beste erakunde publiko batzuekin batera gogoeta egin beharra dagoela, sistema indartu eta hobetu ahal izateko, eta udaleko gizarte-zerbitzuen eta Lanbideren arteko koordinazio arin eta eraginkorra izatea garrantzitsua dela, pertsonen arreta integratua eta sektore artekoa emateko beren gizarteratze-ibilbidean.

